

sygn. akt VII U 480/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

20 grudnia 2021 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Małgorzata Kosicka

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu 3 grudnia 2021 r. na rozprawie w Warszawie

odwołania B. B. (1) i O. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W.

z 8 stycznia 2019 r. i z 15 lutego 2019 r., nr 4, 5 i 21

o odpowiedzialność współnika spółki cywilnej z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne

I. zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że stwierdza, że B. B. (1) nie odpowiada za zobowiązania współników spółki cywilnej (...) spółka cywilna B. O., B. B. (2) w W. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w łącznej wysokości 216 970,42 zł za okres od grudnia 2013 r. do lutego 2016 r. wraz z odsetkami i kosztami egzekucji;

II. oddala odwołanie O. B.;

III. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. na rzecz B. B. (1) 10 800 zł (dziesięć tysięcy osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

IV. zasądza od O. B. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. 10 800 zł (dziesięć tysięcy osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

sygn. akt VII U 480/19

UZASADNIENIE

B. B. (1) wniosła za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. odwołanie od decyzji ww. organu rentowego z 8 stycznia 2019 r. nr 5 stwierdzającej odpowiedzialność B. B. (1) za zobowiązania płatnika (...) S.C. B. O., B. B. (2) z siedzibą w W. z tytułu nieopłaconych składek.

Zaskarżonej decyzji odwołująca zarzuciła naruszenie art. 107, 108, 115 oraz art. 118 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa w związku z art. 31 i art. 32 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz naruszenie art. 46 ust. 1 oraz art. 47 ust. 1 u.s.u.s. poprzez uznanie, iż odwołująca ponosi odpowiedzialność za zobowiązania z tytułu składek płatnika (...) S. C. B. O., B. B. (2), pomimo, iż faktycznie prowadziła działalności gospodarczej i nie podejmowała żadnych decyzji w imieniu spółki. Ponadto odwołująca zarzuciła naruszenie art. 118 §1 Ordynacji podatkowej poprzez wydanie decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej, pomimo iż od końca roku kalendarzowego, w którym powstały zaległości upłynęło 5 lat. W oparciu o powyższe zarzuty odwołująca wniosła

o zmianę zaskarżonej decyzji i ustalenie, że nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania płatnika (...) S.C. B. O., B. B. (2) i nie jest zobowiązana do opłacenia należnych składek do ZUS za wskazany w decyzji okres.

W uzasadnieniu swojego stanowiska odwołująca wskazała, że kwestionuje wysokość oraz zasadność określonych w zaskarżonej decyzji kwot należności. Podniosła, iż podanym okresie od grudnia 2013 r. do marca 2016 r. pozbawiona była jakiegokolwiek możliwości działania w związku ze (...) S.C. B. O., B. B. (2) i nie może być uznawana za osobę prowadzącą działalność gospodarczą na podstawie umowy spółki cywilnej, a w związku z tym nie może ponosić odpowiedzialności za zobowiązania spółki. W okresie objętym zaskarżoną decyzją oraz w całym okresie figurowania odwołującej jako wspólnik spółki, ponieważ to wyłącznie O. B. prowadził działalność gospodarczą w imieniu spółki cywilnej, zawierał umowy z klientami i pracownikami. Odwołująca podkreśliła, że nie miała żadnego wpływu na podejmowane decyzje. O. B. prowadził jednoosobową działalność gospodarczą, od której odwołująca została całkowicie odsunięta. Nie miała żadnego wglądu do dokumentacji spółki, dlatego też jej zdaniem, to O. B. powinien odpowiadać za zaległe zobowiązania spółki wobec ZUS. W związku z otrzymanym wezwaniem z ZUS o wszczęciu postępowania w sprawie odpowiedzialności jako wspólnika (...) S.C. B. O., B. B. (2) za zobowiązania z tytułu składek ZUS, w piśmie z 19 listopada 2018 r. szczegółowo opisała okoliczności sprawy, do których organ rentowy się nie odniósł. O. B. w 1996 r. zaproponował, aby odwołująca została wspólnikiem w prowadzonej przez niego spółce cywilnej, gdyż rozstawał się ze swoim dotychczasowym wspólnikiem i szukał osoby na jego miejsce. W przeciwnym razie spółka cywilna przestałaby istnieć. Chodziło o bycie wspólnikiem wyłącznie na papierze. O. B. zapewnił odwołującą, że nie będzie podejmowała żadnych decyzji dotyczących spółki, nie będzie brała udziału w żadnej działalności spółki. Działalność spółki prowadzić miał wyłącznie O. B. oraz podejmować jednoosobowo wszelkie decyzje, na co odwołująca się zgodziła. Odwołująca nigdy nie miała żadnego dostępu do dokumentacji (...) S.C. B. O., B. B. (2). Nigdy nie pracowała w spółce. W tym okresie odwołująca była zatrudniona jako pielęgniarka i zajmowała się wychowaniem syna. W międzyczasie urodziła drugie dziecko - córkę. Z powodu częstych chorób u młodszej córki zmuszona była zrezygnować z pracy. Przez cały okres małżeństwa z O. B. wyłącznie zajmowała się dziećmi i domem, nigdy nie pełniła roli współwłaścicielki spółki, nigdy nie chodziła do biura, nigdy nie miała dostępu do żadnej dokumentacji spółki będącej przedmiotem niniejszego postępowania. 21 maja 2015 r. wyrokiem sądu ustanowiono rozdzielną majątkową z mężem. Natomiast 12 sierpnia 2015 r. rozwiódła się z O. B.. W 2016 r. odwołująca otrzymała z pismo z ZUS informujące o nie wpuszczeniu kontroli na teren spółki. Złożyła wtedy oświadczenie w ZUS, informując, że nigdy nie miała dostępu do dokumentacji spółki cywilnej i nie posiada żadnej dokumentacji związanej z prowadzoną przez O. B. działalnością gospodarczą. W celu ułatwienia kontaktu z O. B. podała wszystkie dane kontaktowe: adres i telefon. Po raz pierwszy, dopiero w 2016 r. otrzymała wiadomość od księgowej spółki, że O. B. nie odprowadzał za odwołującą składek do ZUS za 2015 r. Kiedy otrzymała tę informację, udała się do ZUS w celu naliczenia zadłużenia. To właśnie wtedy po raz pierwszy uzyskała informację o zadłużeniu O. B.. Kiedy dowiedziała się o tym natychmiast postanowiła „wypisać się” ze spółki. 8 kwietnia 2016 r. została wykreślona z rejestru CEIDG (odwołanie, k. 3 – 5v. a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o jego oddalenie.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że zaskarżoną decyzją orzekł o odpowiedzialności B. B. (1) za zobowiązania płatnika (...) S.C. B. O., B. B. (2) NIP (...) z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 12/2013 r. do 03/2016 r. wraz z odsetkami za zwłokę w łącznej kwocie 225 267,12 zł. W ocenie organu rentowego, za wskazany powyżej okres B. B. (3) ponosi odpowiedzialność solidarną ze spółką oraz wspólnikiem O. B.. Organ rentowy, po ponownej analizie sprawy, decyzją z 15 lutego 2019 r. nr 21 zmienił częściowo decyzję z 8 stycznia 2019 r. nr (...) w ten sposób, że orzekł o odpowiedzialności B. B. (1) za zobowiązania płatnika (...) S.C. B. O., B. B. (2) NIP (...) z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 12/2013 r. do 02/2016 r. wraz z odsetkami za zwłokę w łącznej kwocie 216 970,42 zł. Organ rentowy wskazał, że zmiana decyzji wynika z ograniczenia zakresu odpowiedzialności B. B. (1) z okresu „12/2013-03/2016” na okres „12/2013-02/2016”, ponieważ zgłosiła do CEIDG zaprzestanie wykonywania działalności gospodarczej z dniem 7 kwietnia 2016 r., a więc przed datą wymagalności składki za 03/2016. W związku z tym, że spółka nie dopełniła obowiązku wynikającego z art. 46 ust. 1 ustawy o systemie

ubezpieczeń społecznych na koncie powstało zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za ww. okres. Organ rentowy podniósł, że argumentacja odwołującej sprowadza się do wskazania, że nie posiadała wpływu na działalność spółki i nie wykonywała żadnej pracy na jej rzecz. Zdaniem organu rentowego, argumenty przywołane w odwołaniu pozostają bez wpływu na toczące się postępowanie oraz na zakres odpowiedzialności, gdyż umowny podział obowiązków między wspólnikami pozostaje bez wpływu na możliwość przeniesienia odpowiedzialności na wspólników. Zakres odpowiedzialności ograniczony jest czasem pozostawania wspólnika w spółce (odpowiedź na odwołanie, k. 11-14 a.s.).

B. B. (1) wniosła za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. odwołanie od decyzji ww. organu rentowego z 15 lutego 2019 r. nr (...) stwierdzającej odpowiedzialność B. B. (1) za zobowiązania płatnika (...) S.C. B. O., B. B. (2) z siedziba w W. z tytułu nieopłaconych składek i zaskarżyła ją w całości. W uzasadnieniu swojego stanowiska odwołująca podniosła tożsamą argumentację, którą zamieściła w odwołaniu od decyzji organu rentowego z 8 stycznia 2018 r. nr 5 (odwołanie, k. 3 – 8 akt VII U 1060/19).

W odpowiedzi na to odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu organ rentowy powołał tożsamą argumentację, którą zamieścił w odpowiedzi na odwołanie od decyzji z 8 stycznia 2018 r. nr (...) (odpowiedź na odwołanie, k. 14- 17 akt VII U 1060/19).

Zarządzeniem z 23 września 2019 r. połączono sprawę akt VII U 1060/19 ze sprawą VII U 480/19 celem łącznego prowadzenia i rozstrzygnięcia (k. 113 akt VII U 1060/19).

O. B. wniósł za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. odwołanie od decyzji ww. organu rentowego z 8 stycznia 2019 r. nr (...), zaskarżając ją w całości i wniósł o uchylenie decyzji oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska odwołujący wskazał, że 24 lutego 2003 r. w spółce została zakończona kontrola ZUS w zakresie opłacania składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne i FPIFGŚP za okres 1 stycznia 1999 r. do dnia 24 stycznia 2003 r. W trakcie jej trwania inspektorzy dopatryli się braku kilku wpłat i kopii opłat za składki ZUS z zakresu funduszu zdrowia i FPIFGŚP, co zostało w trakcie trwania kontroli uzupełnione. Wynik kontroli został ujawniony w protokole, który stwierdzał, iż wszelkie należności z tytułu składek od wspólników zostały należycie opłacone na dzień 24 stycznia 2003 r. Po kontroli, ZUS wbrew wcześniejszemu wnioskowi pokontrolnemu, że spółka nie zalega ze składkami, kilkukrotnie zajmował konto spółki. Odwołujący ponownie przedstawiał Zakładowi dowody pojedynczych przelewów składek za lata 1999, 2002 i 2004, które zdaniem ZUS nie były uregulowane. W dowodzie wpłaty każdej składki ubezpieczony podawał swój NIP i tytuł zobowiązania. W wyniku dokonanych zajęć ZUS pobrał z konta ubezpieczonego ok. 70 000 zł zaliczając je na tylko sobie znane konta i cele. Odwołujący nie otrzymał żadnego wiarygodnego wyjaśnienia, odpowiedzi czy wyliczenia jakie zobowiązania obejmowały zajęcia dokonane przez ZUS w latach 2004/2005, 2007 oraz 2012/13. 5 czerwca 2013 r. odwołujący wystąpił do Rzecznika Praw Obywatelskich z prośbą o interwencję, gdyż sam nie mógł uzyskać rozliczenia pobranych składek i zajęć. Równocześnie ponownie wystąpił do ZUS z wnioskiem o przedstawienie wyliczenia kont ubezpieczonych. Organ rentowy w sposób sobie tylko wiadomy i dowolny zaliczył zajęte kwoty na bliżej nieokreślone odsetki za rzekomych zaległości za okres 1999-2002. Nadto uznał, iż w wyniku zmiany interpretacji art 9 ust 1 a ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U z 2009 nr 205 poz. 1585 z późn. zm.) w 2005 roku spółka powinna była opłacać składki od prowadzonej działalności gospodarczej od stycznia 2002 r. do lipca 2005 r. mimo, iż odwołujący posiadali w tym samym okresie umowy o pracę. Dopiero po interwencji Rzecznika Praw Obywatelskich odwołujący dowiedzieli się jaki jest tytuł dokonywanych zajęć egzekucyjnych na kontach spółki. Chodziło o wsteczne naliczenie wyższych składek od osób prowadzących działalność gospodarczą, niż obowiązywały one wcześniej za okres 2002-2005 r. W ten sposób ZUS zmieniając interpretację przepisów prawa wstecznie obciążył odwołującego obowiązkiem zapłaty składek. Zgodnie z zasadą, iż prawo nie działa wstecz, zdaniem odwołującego wszelkie rozliczenia pobranych przez ZUS kwot zaliczone na rzekome zadłużenie jest niedopuszczalne i nie powinno mieć miejsca. Ponadto ZUS nie przedstawia do

swojego zestawienia w zaskarżonej decyzji zadłużenia z 4 stycznia 2019 r., jakie wpłaty otrzymał od odwołującego i w jaki sposób zostały one zaksięgowane (odwołanie, k. 2-4 akt VII U 3912/19).

W odpowiedzi na odwołanie O. B. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że zaskarżoną decyzją orzekł o odpowiedzialności O. B. za zobowiązania płatnika (...) S.C. B. O., B. B. (2) NIP (...) z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wraz z odsetkami za zwłokę w łącznej kwocie 225 618,53 zł. Za wskazany powyżej okres O. B. ponosi odpowiedzialność solidarną ze spółką oraz współnikiem B. B. (1). Do 1 grudnia 2017 r. spółka była zgłoszona jako płatnik składek oraz zatrudniała pracowników i zleceniobiorców. Z tego tytułu spółka była zobowiązana do opłacania należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Ponieważ spółka nie wywiązała się z tego obowiązku w sposób prawidłowy, na jej koncie powstało zadłużenie, które na dzień wydania decyzji wynosiło 395 563,01 zł wraz z odsetkami, kosztami egzekucyjnymi i kosztami upomnienia. Należności z tytułu składek zostały objęte postępowaniem egzekucyjnym prowadzonym przez Dyrektora (...) Oddziału ZUS w W.. Postępowanie egzekucyjne okazało się bezskuteczne. W związku z tym, że spółka nie dopełniła obowiązku wynikającego z art. 46 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych na koncie powstało zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za wskazany okres. Po zapoznaniu się z odwołaniem i jego załącznikami, Oddział nie widzi podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji i podtrzymuje stanowisko w niej wyrażone. Ustosunkowując się do odwołania organ rentowy wyjaśnił, że szczegółową odpowiedź dotyczącą postępowania egzekucyjnego oraz dokumentów, które stanowią potwierdzenie dokonania wpłaty i podstawy do uznania faktu dokonania wpłat odwołujący otrzymał w piśmie Departamentu (...) Centrali ZUS z 26 marca 2013 r. W tym samym piśmie odniesiono się do podstawy wyliczenia zadłużenia figurującego na koncie spółki. Organ rentowy podniósł, że argumenty podnoszone w odwołaniu nie dotyczą okresu, za który przeniesiono odpowiedzialność na O. B., natomiast zestawienie przekazane wraz z odwołaniem wręcz potwierdza brak wpłat za sporny okres. Co więcej wraz z pismem z 15 lutego 2019 r. Wydział Rozliczeń Kont Płatników Składek przekazał odwołującemu szczegółowe zestawienie wpłat i sposobu ich rozliczenia (odpowiedź na odwołanie, k. 68 – 70 akt VII U 3912/19).

Zarządzeniem z 19 września 2019 r. połączono sprawę akt VII U 3912/19 ze sprawą VII U 480/19 celem łącznego prowadzenia i rozstrzygnięcia (k. 90v. akt VII U 1060/19).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) S.C. B. O., B. B. (2) z siedzibą w W. przy ul. (...) rozpoczęła działalność 1 maja 1996 r. Początkowo współnikami spółki byli P. S. i O. B., którzy 1 kwietnia 1996 r. podpisali umowę spółki cywilnej w celu prowadzenia przedsiębiorstwa w zakresie działalności handlowej i usługowej, a w szczególności handlu detalicznego i hurtowego komputerami, częściami i podzespołami komputerowymi, handlu detalicznego i hurtowego nowym i używanym sprzętem AGD, sprzętem audio-video, sprzętem sportowym i zabawkami, działalności komisowej w zakresie obrotu ww. towarami, handlu obwoźnego i okrężnego ww. towarów, importu i eksportu ww. towarów, składaniu, produkcji i naprawy komputerów, montażu sieci komputerowych i celem świadczenia usług transportowych. Strony ustaliły, że spółka rozwiązuje się jeżeli pozostanie w niej tylko jeden współnik, na skutek jednomyślnej uchwały współników, na skutek wyroku Sądowego orzekającego jej rozwiązanie, na skutek wykupienia udziału przez współnika (umowa spółki z 1 kwietnia 1996 r. – nienumerowane karty a.r.).

27 września 1996 r. do spółki przystąpiła B. B. (1), która została uprawniona do jednoosobowego prowadzenia spraw spółki, a także jednoosobowej reprezentacji (aneks z 27 września 1996 r. – nienumerowane karty a.r.).

30 września 1996 r. P. S. wystąpił ze spółki na zasadzie porozumienia między dotychczasowymi (...) S.C. na co współnicy O. B. i B. B. (1) wyrazili zgodę (aneks z 30 września 1996 r. – nienumerowane karty a.r.).

Księgi rachunkowe spółki od 1 marca 2010 r. były prowadzone przez Kancelarię (...) S.C. w W. na zasadzie umowy zlecenia. Dokumenty spółki były przekazywane do biura rachunkowego przez O. B. lub sekretarkę Z. R. (1). B. B. (1) nie kontaktowała się z biurem rachunkowym, poza jednym przypadkiem, kiedy w 2016 r. dowiedziała się o zaległości spółki wobec ZUS z tytułu nieopłaconych składek (umowa zlecenia z 1 marca 2010 r. – nienumerowane karty a.r., zeznania świadka B. J., k. 329 -330 a.s., zeznania świadka T. Ż., k. 330 a.s.).

B. B. (1) od początku istnienia spółki nie zajmowała się jej sprawami i nie podejmowała żadnych decyzji jej dotyczącej, w tym nie zatrudniała pracowników. Sprawami spółki zajmował się wyłącznie O. B.. W siedzibie spółki pojawiała się sporadycznie, odwiedzając męża z dziećmi, przywożąc mu jedzenie i ubrania, po drodze gdy odwoziła dzieci do szkół. O. B. rzadko bywał w domu, większość czasu spędzał w siedzibie spółki, gdzie miał mieszkanie, płacił rachunki i utrzymywał dom, w którym mieszkała B. B. (1) z dziećmi. Od 2009 r. B. B. (1) i O. B. byli w separacji i nie prowadzili wspólnego gospodarstwa domowego. Od momentu podjęcia zatrudnienia w szpitalu (...) nie przyjeżdżała już do siedziby spółki. O. B. przekazywał B. B. (1) środki na utrzymanie domu i dzieci w gotówce w nieregularnie w kwotach po 1000 – 3000 zł (zeznania świadka J. G., k. 38 a.s., zeznania świadka Z. R. (1), k. 38-39 a.s., zeznania świadka B. S., k.59-59v. a.s., zeznania świadka J. S., k. 60 a.s., zeznania odwołującej B. B. (1), k. 362-363 a.s.).

B. B. (1) od 2006 r. jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w Szpitalu (...) w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym na stanowisku pielęgniarki. W 2011 r. złożyła egzamin dyplomowy i ukończyła studia pierwszego stopnia na kierunku pielęgniarstwo uzyskując tytuł zawodowy licencjat pielęgniarstwa (zaświadczenie i dyplom z 25 września 2011., k. 368-369 a.s., zeznania świadka B. J., k. 329 -330 a.s., zeznania odwołującej B. B. (1), k. 362-363 a.s.).

W latach 2013 – 2014 r. B. B. (1) i O. B. wspólnie rozliczali się z osiągniętych dochodów w Urzędzie Skarbowym. W 2013 r. przychód ze stosunku pracy wynosił 19 200 zł, w 2014 r. – 20160 zł. Od 2015 r. B. B. (1) indywidualnie rozliczyła się z osiągniętych dochodów w Urzędzie Skarbowym, przychód ze stosunku pracy wynosił 64 194,34 zł, w 2016 r. – 71 870,27 zł (PIT-36 za lata 2013-2016, k. 66-98 a.s.).

Wyrokiem z 12 sierpnia 2015 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie w sprawie z powództwa B. B. (1) przeciwko O. B. rozwiązał przez rozwód związek małżeński zawarty w Urzędzie Stanu Cywilnego w (...). W. 10 marca 1990 r. pomiędzy O. B. a B. B. (1) bez orzekania o winie (odpis wyroku Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie sygn. akt III 346/12 z 12 sierpnia 2015 r., k. 7 a.s.).

Wyrokiem zaocznym z 21 maja 2015 r. Sąd Rejonowy w Legionowie ustanowił z dniem 21 maja 2015 r. rozdzielną majątkową małżeńską pomiędzy O. B. a B. B. (1) (odpis wyroku Sądu Rejonowego w Legionowie sygn. akt III RC 10/15 z 21 maja 2015 r., k. 6 a.s.).

B. B. (1) 7 kwietnia 2016 r. złożyła w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej wniosek o zaprzestaniu wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej, której jest współnikiem, z dniem 8 kwietnia 2016 r. nastąpiło wykreślenie wpisu o działalności gospodarczej B. B. (1) z rejestru (odpis CEiDG - nienumerowane karty a.r.).

Pismem z 8 listopada 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. zawiadomił O. B. i B. B. (1) o wszczęciu z urzędu postępowania w sprawie orzeczenia o odpowiedzialności O. B. i B. B. (1) jako współników (...) S.C. B. O., B. B. (2) za jej zobowiązania obejmujące należności z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (zawiadomienie z 8 listopada 2018 r. - nienumerowane karty a.r.).

Po zakończeniu postępowania wyjaśniającego organ rentowy 8 stycznia 2019 r. wydał decyzję nr (...), w której stwierdził odpowiedzialność O. B. za zobowiązania płatnika (...) S. C. B. O., B. B. (2), z siedzibą w W. przy ul. (...) o numerze NIP (...), z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczenie zdrowotne

oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wraz z odsetkami za zwłokę w łącznej kwocie 225 618,53 zł na:

1. ubezpieczenia społeczne za okres od 12.2013 do 3.2016 r. w łącznej kwocie 155 107,61 zł w tym z tytułu:

- składek 118 848,61 zł,
- odsetek za zwłokę na 8.01.2019 r. w wysokości 36 259 zł,

1. ubezpieczenie zdrowotne za okres od 12.2013 r. do 4.2016 r., za 12.2016 r. oraz za 3.2017 r. w łącznej kwocie 58 661,57 zł w tym z tytułu:

- składek 44 918,57 zł,
- odsetek za zwłokę na 8.01.2019 r. w wysokości 13 743 zł,

2. Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 12.2013 r. do 3.2016 r. w łącznej kwocie 11 849,35 zł w tym z tytułu:

- składek 9065,35 zł
- odsetek za zwłokę na 8.01.2019 r. w wysokości 2785 zł.

Organ rentowy w uzasadnieniu decyzji wskazał, że za wskazane należności O. B. ponosi odpowiedzialność solidarną ze spółką i (...). Charakter odpowiedzialności solidarnej oznacza, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych może egzekwować należności zarówno od Spółki jak i od O. B. oraz B. B. (1), a spłata określonych zobowiązań przez któregokolwiek z dłużników solidarnych, zwalnia z ich zapłaty pozostałych (decyzja ZUS z 8 stycznia 2019 r. nr (...) - nienumerowane karty a.r.).

Organ rentowy 8 stycznia 2019 r. wydał także decyzję nr (...), w której stwierdził odpowiedzialność B. B. (1) za zobowiązania płatnika (...) S. C. B. O., B. B. (2), z siedzibą w W. przy ul. (...) o numerze NIP (...), z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wraz z odsetkami za zwłokę w łącznej kwocie 225 618,53 zł na:

1. ubezpieczenia społeczne za okres od 12.2013 do 3.2016 r. w łącznej kwocie 155 107,61 zł w tym z tytułu:

- składek 118 848,61 zł,
- odsetek za zwłokę na 8.01.2019 r. w wysokości 36 259 zł,

2. ubezpieczenie zdrowotne za okres od 12.2013 r. do 4.2016 r., za 12.2016 r. oraz za 3.2017 r. w łącznej kwocie 58 661,57 zł w tym z tytułu:

- składek 44 918,57 zł,
- odsetek za zwłokę na 8.01.2019 r. w wysokości 13 743 zł,

3. Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 12.2013 r. do 3.2016 r. w łącznej kwocie 11 849,35 zł w tym z tytułu:

- składek 9065,35 zł
- odsetek za zwłokę na 8.01.2019 r. w wysokości 2785 zł.

Organ rentowy w uzasadnieniu decyzji wskazał, że za wskazane należności B. B. (1) ponosi odpowiedzialność solidarną ze spółką i (...). Charakter odpowiedzialności solidarnej oznacza, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych

może egzekwować należności zarówno od spółki jak i od B. B. (1) oraz O. B., a spłata określonych zobowiązań przez któregokolwiek z dłużników solidarnych, zwalnia z ich zapłaty pozostałych (decyzja ZUS z 8 stycznia 2019 r. nr (...) - nienumerowane karty a.r.).

15 lutego 2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał decyzję nr (...), w której orzekł o odpowiedzialności B. B. (1) za zobowiązania płatnika (...) S. C. B. O., B. B. (2), z siedzibą w W. przy ul. (...) o numerze NIP (...), z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych wraz z odsetkami za zwłokę w łącznej kwocie 216 970,42 zł na:

1. ubezpieczenia społeczne za okres od 12.2013 do 2.2016 r. w łącznej kwocie 149 376,61 zł w tym z tytułu:

- składek 114 146,61 zł,
- odsetek za zwłokę na 8.01.2019 r. w wysokości 35 230 zł,

2. ubezpieczenie zdrowotne za okres od 12.2013 r. do 2.2016 r., za 12.2016 r. oraz za 3.2017 r. w łącznej kwocie 56 204,90 zł w tym z tytułu:

- składek 42 900,90 zł,
- odsetek za zwłokę na 8.01.2019 r. w wysokości 13 304 zł,

3. Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 12.2013 r. do 2.2016 r. w łącznej kwocie 11 388,91 zł w tym z tytułu:

- składek 8686,91 zł
- odsetek za zwłokę na 8.01.2019 r. w wysokości 2702 zł.

Organ rentowy w uzasadnieniu decyzji wskazał, że za wskazane należności B. B. (1) ponosi odpowiedzialność solidarną ze spółką i (...). Organ rentowy po dokonaniu ponownej analizy dokumentacji złożonej przez odwołującą wraz z odwołaniem od decyzji organu rentowego nr 5 ustalił, że zakres odpowiedzialności B. B. (1) za zadłużenie spółki należy ograniczyć do okresu od grudnia 2013 r. do lutego 2016 r., gdyż z rejestru CEiDG odwołująca została wykreślona z dniem 8 kwietnia 2016 r. (decyzja ZUS z 15 lutego 2019 r. nr (...) - nienumerowane karty a.r.).

Od powyższych decyzji organu rentowego B. B. (1) i O. B. złożyli odwołania.

Postanowieniem z 3 grudnia 2019 r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu księgowości i rachunkowości celem ustalenia, czy Zakład Ubezpieczeń Społecznych prawidłowo rozliczył należności O. B. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne przy uwzględnieniu dokonanych wpłat, zaliczenia tych wpłat na należność główną i odsetki (postanowienie z 23 grudnia 2019 r., k. 107 a.s.).

Biegły sądowy z zakresu rachunkowości A. G. wskazał, że mimo nieścisłości wskazanej kwoty zadłużenia ogółem w decyzji (...) Nr (...) – stan zadłużenia w obu decyzjach Nr (...) - zmienionej przez decyzje Nr (...) jest prawidłowy. Zadłużenie wynikające z decyzji Nr (...) w kwocie łącznej 225 618,53 zł i z decyzji Nr (...) w kwocie łącznej 216 970,42 zł jest prawidłowe. Odsetki wykazane na dzień wydanej decyzji 8 stycznia 2019 r. będą biegły dalej, do dnia faktycznej spłaty zadłużenia i będą systemowo naliczane przez ZUS. Na podstawie wydruków z systemu (...) według ZUS – dokonane przez O. B. wpłaty z okresu od 1999 r. do 2017 r. zostały prawidłowo naliczone przez ZUS na należność główną i odsetki oraz pozostałe koszty upomnienia i egzekucji. W tym zakresie zadłużenie wskazane w zaskarżonych decyzjach za okres od 12/2013r.-04/2016r. i za 12/2016r. oraz 03/2017 r. istnieje we wskazanej w tych decyzjach wysokości. W opinii uzupełniającej biegły podkreślił, że za okres od stycznia 2002 r. do lipca 2005 r. spółka opłacała za O. B. i B. B. (1) jedynie składki zdrowotne. Zdaniem biegłego fakt pozostawania w zatrudnieniu na podstawie umowy o pracę w spółce (...) Sp. z o.o. nie został udokumentowany w kontekście

tego, jaka była faktyczna podstawa do ubezpieczenia wynikająca z ewentualnej umowy o pracę. W ocenie biegłego, organ rentowy z dokumentów zgromadzonych w aktach posiadał informacje, że ww. z tytułu zatrudnienia w (...) sp. z o.o. otrzymywali wynagrodzenie niższe od kwoty minimalnego wynagrodzenia, w związku z tym nie zostały spełnione ustawowe warunki umożliwiające podleganie z tytułu prowadzonej działalności wyłącznie ubezpieczeniu zdrowotnemu, co oznacza, że w okresie od stycznia 2012 r. do lipca 2005 r. podlegali obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej i za ten okres istniał obowiązek opłacania należnych składek na podstawie art. 9 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Dlatego też skoro działalność była prowadzona, a ww. podlegali w okresie od stycznia 2012 r. do lipca 2005 r. podlegali obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym to obowiązek ten miał odzwierciedlenie na bieżąco w składanych deklaracjach rozliczeniowych. Biegły w odniesieniu do rozliczania prowadzonych postępowań egzekucyjnych na rzecz ZUS wskazał, że nastąpił zbieg egzekucji z innymi tytułami egzekucji na rzecz Urzędu Skarbowego i kwoty wpływu podlegały więc proporcjonalnemu podziałowi przez organ prowadzący egzekucję łączną. Środki wpływające tytułem egzekucji tak jak wpłaty własne służyły na zaspokojenie świadczenia głównego, odsetek i kosztów postępowania, tak również wpływy oznaczone w systemie (...) jak egzekucja służyły do finansowania tych samych tytułów. Zachowana była zasada finansowania wpłaty deklarowanej na bieżący okres, lub wpłata na najstarsze zadłużenie – przy wpłatach zbiorczych lub płatnych z opóźnieniem. W 2013 r. nie było nadpłaty na koncie ZUS, egzekucja finansuje tytuły do miesiąca marca 2013 r. włącznie, a decyzja obejmuje rozliczenia do marca 2016 r. Wobec tego nie istnieje nadpłata jednocześnie z zaległością, zarówno w 2013 r. jak i za cały okres prowadzonej działalności. W 2013 r. brak jest zaległości brak jest zaległości w miesiącach 01/2013-03/2013 na ubezpieczenie społeczne i Fundusz Pracy – zaległość w tych miesiącach obejmuje składkę zdrowotną, zaś w pozostałych miesiącach w 2013 r. od 04/2013-12/2013 zadłużenie obejmuje wszystkie trzy składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczeni zdrowotne oraz Fundusz Pracy i nie ma wpłat zaliczonych na poczet spłaty tych zaległości. Sposób pokrywania należności wobec ZUS z wpłat na świadczenie główne odbywa się w ten sposób, że najpierw są realizowane odsetki i koszty egzekucji – zawarte w tytułach egzekucyjnych, wobec tego mniej jest zaspokojonych wierzytelności głównych (opinia biegłego z zakresu rachunkowości A. G., k. 117-138 a.s., opinia uzupełniająca biegłego z zakresu rachunkowości A. G., k.162-179 a.s.).

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w całości na podstawie dowodów z dokumentów załączonych do akt sprawy, w skład których wchodziły akta organu rentowego, akta sprawy sygn. III C 346/12 prowadzonej przez Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie. Sąd ocenił zebrane w toku postępowania dowody jako wiarygodne, gdyż ich autentyczność ani walor dowodowy nie budziły wątpliwości a ponadto nie były kwestionowane przez strony sporu, w szczególności organ rentowy. Podstawę ustaleń faktycznych stanowiła również opinia główna oraz uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu rachunkowości A. G., Sąd uznał opinie za wiarygodne. Treść obu opinii jest jasna i logiczna, a także wyczerpująco i przekonująco uzasadniona oraz zbieżna w zakresie dotyczącym głównego wniosku dotyczącego prawidłowości naliczenia zadłużenia wynikającego z zaskarżonych decyzji organu rentowego. Odwołujący zgłaszali zarzuty pod względem wniosków wynikających z opinii głównej biegłego, które zostały przez niego wyjaśnione dokładnie i szczegółowo w opinii uzupełniającej. Sąd miał przy tym na uwadze, że zarzuty te nie były zarzutami merytorycznymi pod względem wyliczeń dokonanych przez biegłego a jedynie polemika z końcowymi wnioskami opinii biegłego. W związku z tym sąd pominął wnioski pełnomocnika odwołującej B. B. (1) i pełnomocnika odwołującego O. B. o dopuszczenie kolejnych uzupełniających opinii biegłego celem weryfikacji kwot należnych ZUS od ubezpieczonych po uprzednim zobowiązaniu ZUS do złożenia tytułów egzekucyjnych i umów o pracę ubezpieczonych w (...) Sp. z o.o. za okres od stycznia 2002 r. do lipca 2005 r. Sąd zobowiązał organ rentowy do przedstawienia ww. dokumentacji. W odpowiedzi na zobowiązanie organ rentowy wyjaśnił, że za okres objęty decyzjami nie wystawiono tytułów egzekucyjnych, a ponadto nie posiada umów o pracę zawartych przez ubezpieczonych z (...) sp. z o.o. Wobec braku dodatkowej dokumentacji, w oparciu o którą miałyby zostać sporządzona kolejna opinia uzupełniająca, sąd pominął wnioski pełnomocników odwołujących się. Podejmując decyzję w przedmiocie pominięcia wniosku odwołujących o dopuszczenie kolejnych uzupełniających opinii biegłego, sąd miał na względzie również i to, że dowód z opinii biegłego jest przeprowadzony prawidłowo, jeżeli sąd uzyskał od biegłych sądowych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania. W takiej sytuacji nie może natomiast czynić ustaleń sprzecznych z opinią biegłego, jeśli jest ona prawidłowa i jeżeli odmienne ustalenia nie mają oparcia w pozostałym materiale dowodowym (por. wyroki Sądu Najwyższego z: 18 września 2014r., I UK 22/14; z 24 czerwca 2015r., I UK

345/14; z 30 czerwca 2000r., II UKN 617/99; także wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 14 września 2017r., III AUa 258/17).

Sąd dokonał oceny zeznań świadków J. G., Z. R. (1), B. S., J. S., B. J., T. Ż., I. D. i odwołujących B. B. (1) i O. B..

Zeznaniom świadków J. G., Z. R. (1), B. S., J. S. sąd dał wiarę w zakresie jakim wskazywali na brak prowadzenia spraw spółki przez B. B. (1) oraz sporadyczną jej obecność w spółce jedynie w charakterze żony O. B., która przywoziła mi jedzenie, ubrania lub odwiedzała go z dziećmi.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków B. J. i T. Ż. co do wskazanych przez nich faktów dotyczących kontaktowania się z biurem księgowym w sprawach spółki wyłącznie przez O. B.. Poza tymi okolicznościami związanymi z prowadzeniem rozliczeń i księgowości spraw spółki przez (...) S.C. świadkowie nie posiadali informacji istotnych w sprawie z punktu widzenia zaległości składkowych spółki w spornym okresie od grudnia 2012 r. do marca 2016 r. - świadkowie odnosili się bowiem do innych okresów działalności spółki nieobjmujących okresów wskazanych w zaskarżonych decyzjach.

Z zeznań świadka I. D. wynikało, że B. B. (1) dostarczała do biura (...) dokumenty firmy do zaksięgowania w postaci faktur i wyciągów bankowych, jednak świadek przyznała, że było to sporadyczne i nie potrafiła określić w jakim czasie miało to miejsce, ponadto świadek przyznała, że głównie to O. B. i Z. R. (1) przynosili dokumenty do zaksięgowania. Sąd miał przy tym na uwadze, że I. D. prowadziła księgowość spółki jedynie w okresie od 2006 r. do 2012 r., wobec tego jej zeznania nie odnosiły się do spornego okresu i nie były brane przez sąd pod uwagę przy ustalaniu stanu faktycznego.

Zeznania odwołującej B. B. (1) zostały uznane za wiarygodne w całości, były bowiem spójne i wzajemnie uzupełniały się z tym co zeznali świadkowie J. G., Z. R. (1), B. S. i J. S..

Sąd odmówił wiary zeznaniom odwołującego O. B., w zakresie jakim twierdził, że B. B. (1) zajmowała się sprawami organizacyjnymi w spółce, gdyż nie zostały na tę okoliczność zaprezentowane żadne dowody oraz nie potwierdził tego żaden ze świadków zeznający w sprawie. W pozostałej części sąd nie oparł się zeznaniach O. B., ponieważ dotyczyły wyłącznie okoliczności związanych z dokonywanymi przez niego wpłatami do ZUS tytułem zadłużeń, a także kontroli, które przeprowadzał w spółce organ rentowy w 2003 r. i nie miały znaczenia w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie B. B. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

(...) Oddziału w W. z 8 stycznia 2019 r. nr 5 i z 5 lutego 2019 r. nr 21 było uzasadnione.

Odwołanie O. B. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w W. z 8 stycznia 2019 r. nr 4 było nieuzasadnione.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył odpowiedzialności współników spółki cywilnej za zobowiązania (...) S.C. B. O., B. B. (2) z siedzibą w W. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od grudnia 2013 r. do kwietnia 2016 r. - w przypadku O. B. w łącznej wysokości 225 618,53 zł oraz za okres od grudnia 2013 r. do lutego 2016 r. w przypadku B. B. (1) w łącznej wysokości 216 970,42 zł. Wysokość zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okresy wynikające z zaskarżonych decyzji nie była faktycznie sporna między stronami, zadłużenie było konsekwencją nie realizowania przez spółkę (...) S.C. B. O., B. B. (2) zobowiązań względem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Z 2021r., poz. 423 ze zm.) do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio, m.in. art. 115 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2021, poz. 1540), z art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wynika zaś, że do składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika oraz stosowania ulg i

umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne. W myśl art. 115 § 1 i 2 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. Ordynacji podatkowej wspólnik spółki cywilnej odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką i z pozostałymi wspólnikami za zaległości podatkowe spółki oraz za zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie, gdy był on wspólnikiem, oraz zaległości wymienione w art. 52 powstałe w czasie, gdy był on wspólnikiem, a zgodnie z art. 31 i art. 32 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń Społecznych przepis ten stosuje się również do należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

W zaskarżonej decyzji z 15 lutego 2019 r. nr (...) organ rentowy stwierdził, że B. B. (1) jako (...) S.C. B. O., B. B. (2) z siedzibą w W. ponosi odpowiedzialność solidarną ze spółką i (...) za niezrealizowane wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zobowiązania tej spółki z powyższego tytułu.

W opozycji do powyższego stanowiska organu rentowego stanęła B. B. (1), podnosząc, że została wspólnikiem (...) S.C. B. O., B. B. (2), gdyż O. B. rozstawał się ze swoim dotychczasowym wspólnikiem i szukał osoby na jego miejsce. W aneksie do umowy spółki zawartym 27 września 1996 r. strony umówiły się, że B. B. (1) będzie wspólnikiem wyłącznie formalnie, po to aby spółka nie przestała istnieć. O. B. zapewnił odwołującą, że nie będzie podejmowała żadnych decyzji dotyczących spółki, nie będzie brała udziału w żadnej działalności spółki. Działalność spółki prowadzić miał wyłącznie O. B. oraz podejmować jednoosobowo wszelkie decyzje, na co odwołująca się zgodziła. Odwołująca nigdy nie miała żadnego dostępu do dokumentacji (...) S.C. B. O., B. B. (2). Nigdy nie pracowała w spółce. W spornym okresie odwołująca była zatrudniona jako pielęgniarka oraz zajmowała się domem i wychowaniem dzieci.

W ocenie sądu, argumentacja odwołującej B. B. (1) zasługuje na uwzględnienie. Odwołująca z pewnością nie prowadziła spółki cywilnej, której wspólnikiem była do 8 kwietnia 2016 r. zgodnie z wpisem w CEIDG. Również nie pełniła rzeczywistej roli wspólnika tej spółki na podstawie aneksu do umowy na mocy którego została wspólnikiem spółki. W rozumieniu art. 13 pkt 4 ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021r., poz. 423) wykonywanie pozarolniczej działalności oznacza rzeczywistą działalność o cechach określonych w art. 3 ustawy z dnia 2.07.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2021 r., poz. 162), tj. zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły. Ocena czy działalność gospodarcza jest wykonywana należy do sfery ustaleń faktycznych, a następnie do kwalifikacji prawnej. Wpis do ewidencji działalności gospodarczej (zarejestrowanie) ma przede wszystkim znaczenie w sferze ustaleń faktycznych, gdyż ma charakter deklaratoryjny. Istnienie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej nie przesądza o faktycznym prowadzeniu tej działalności, ale prowadzi do domniemania prawnego (art. 234 k.p.c.) według którego osoba wpisana do ewidencji jest traktowana jako prowadząca działalność gospodarczą. Domniemanie to może być obalone, ale wymaga to przeprowadzenia przeciwdowodu (wyrok Sądu Najwyższego z 25.11.2005 r., I UK 80/05 OSNP nr 19 – 20, poz. 30). Zeznania świadków J. G., Z. R. (1), B. S., J. S. oraz odwołującej B. B. (1) potwierdziły, że w spornym okresie od grudnia 2013 r. do marca 2016 r. odwołująca nie wykonywała żadnych czynności związanych z prowadzeniem spraw spółki. B. B. (1) w tym czasie zajmowała się wychowywaniem dzieci i pracą w pełnym wymiarze czasu pracy jako pielęgniarka w szpitalu. W żaden sposób nie uczestniczyła w załatwianiu spraw spółki, co potwierdzają także zeznania świadków B. J. i T. Ż. z firmy (...). Firma (...) prowadziła obsługę księgową i zusowską (...) S.C. B. O., B. B. (2). Przede wszystkim świadek B. J. przyznała, że w sprawach spółki kontaktował się z nią wyłącznie O. B., a z B. B. (1) świadek spotkała się wyłącznie w celu udzielenia wyjaśnień, gdy odwołująca dowiedziała się o zadłużeniu spółki wobec ZUS. Ponadto świadek B. J. przyznała, że wiedziała iż B. B. (1) posiada inny tytuł do ubezpieczeń i dochód z umowy o pracę. Również świadek T. Ż. potwierdził, że w sprawach (...) S.C. B. O., B. B. (2) kontaktował się wyłącznie z O. B. i nigdy nie poznał B. B. (1). Biorąc pod uwagę wszystkie te okoliczności prawidłowym wnioskiem jest uznanie, że B. B. (1) w spornym okresie czasu od grudnia 2013 r. do marca 2016 r. nie prowadziła żadnych spraw spółki, pracowała na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, a ponadto nie miała dostępu do siedziby spółki, do jej dokumentacji, a także do podejmowania jakichkolwiek decyzji związanych z działalnością spółki. Sąd miał przy tym na uwadze, że ocena czy działalność była wykonywana zależy przede wszystkim do sfery ustaleń faktycznych. Zgromadzony zaś w niniejszej sprawie materiał dowodowy w postaci spójnych i wiarygodnych zeznań świadków i odwołującej pozwoliły ponad wszelką wątpliwość obalić domniemanie wynikające z wpisu B. B. (1) do ewidencji działalności gospodarczej.

Brak jest podstaw do twierdzenia, że B. B. (1) oprócz zgłoszenia się do ewidencji działalności gospodarczej podjęła działalność w formie prowadzenia (...) S.C. B. O., B. B. (2). Wpis do ewidencji działalności gospodarczej stanowi tylko podstawę rozpoczęcia działalności gospodarczej w rozumieniu jej legalizacji, ale nie można go utożsamiać z podjęciem takiej działalności (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 24 kwietnia 2013 r., sygn. III AUa 206/13, lex nr 1313373).

Wskazać należy, że spółka cywilna jest skodyfikowaną umową, stosunkiem zobowiązaniowym uregulowanym w przepisach art. 860 i n. k.c., która nie posiada podmiotowości prawnej. Nie może być więc zaliczona do jednostek organizacyjnych, którym przepisy ustaw przyznają zdolność prawną (A. Kidyba, Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I. Część ogólna, LEX, 2009). Spółka cywilna jest umownym stosunkiem cywilnoprawnym, a ściślej zobowiązaniem (art. 353 § 1 k.c.), w którym wspólnicy zobowiązują się do świadczenia (art. 353 § 2 k.c.), polegającego na dążeniu do osiągnięcia wspólnego celu gospodarczego przez działanie w oznaczony sposób, w szczególności przez wniesienie wkładów (art. 860 § 1 k.c.). W konsekwencji zobowiązania związane z prowadzeniem działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej nie są zobowiązaniami spółki, lecz zobowiązaniami wspólników (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 kwietnia 1997 r., II UKN 54/97, OSNAPiUS 1998 nr 3, poz. 94). Działalność gospodarcza w ramach spółki jest prowadzona z wykorzystaniem majątku wspólnego wspólników, który został wniesiony do spółki (art. 861 i 862 k.c.) w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej (art. 2 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej, Dz.U. Nr 101, poz. 1178 ze zm. oraz art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, Dz.U. Nr 173, poz. 1807 ze zm.) wspólnicy, a nie spółka są przedsiębiorcami w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. W konsekwencji zobowiązania związane z prowadzeniem działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej nie są zobowiązaniami spółki, lecz zobowiązaniami wspólników (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 1997 r., II UKN 54/97, OSNAPiUS 1998 nr 3, poz. 94). Odpowiedzialność wspólników spółki cywilnej za zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne a także na FP i FGŚP i ubezpieczenie zdrowotne (zob. art. 115 Ordynacji podatkowej w związku z art. 32 oraz art. 31 ustawy systemowej; uchwałę Sądu Najwyższego z 4 czerwca 2008 r., II UZP 3/08, OSNP 2009/11-12/148; uchwałę Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z 15 października 2009 r., II UZP 3/09, OSNP 2010/13-14/165, Biul. SN 2009/10/28, M.P.Pr. 2010/10/550-555) wynikające z zatrudniania pracowników w związku prowadzeniem działalności kształtuje się na zasadach określonych w art. 115 o.p., co powoduje, że egzekucja prowadzona jest do majątku odpowiedzialnych solidarnie wspólników (art. 91 o.p. w związku z art. 864 i 366 § 1 k.c.). Z istoty spółki cywilnej wynika, że egzekucja zmierzająca do zaspokojenia zobowiązań spółki prowadzona jest z majątku wspólników: wspólnego i osobistego. Nie zaprzecza temu posłużenie się przez ustawodawcę w art. 864 k.c. sformułowaniem „zobowiązania spółki”, które mogłoby sugerować istnienie długu na majątku spółki, gdyż spółka cywilna nie ma „własnego” wyodrębnionego majątku, nie może więc chodzić o zobowiązania spółki, lecz o zobowiązania wspólników związane z działalnością spółki.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy sąd uznał, że skoro odwołująca B. B. (1) w spornym okresie od grudnia 2013 r. do marca 2016 r. nie wykonywała żadnych czynności związanych z prowadzeniem spraw spółki, nie była wspólnikiem w znaczeniu kodeksowym. Odwołująca miała być bowiem jedynie wspólnikiem podstawionym, wyłącznie po to aby spółka nie przestała istnieć wobec braku drugiego wspólnika. Zgodnie bowiem z umową spółki z 1 kwietnia 1996 r. spółka rozwiązuje się jeżeli pozostanie w niej tylko jeden wspólnik. Na skutek wystąpienia ze spółki 30 września 1996 r. wspólnika P. S. spółka przestałaby istnieć jeżeli nie wstąpiłaby na jego miejsce B. B. (1) jako drugi wspólnik. B. B. (1) zgodziła się wstąpić do spółki na prośbę byłego męża O. B.. Jednakże żadna ze stron nie miała zamiaru realizować aneksu do umowy z dnia 27 września 1996 r., bowiem rzeczywistym celem ten umowy było jedynie utrzymanie istnienia spółki, a nie zaś wspólne prowadzenie jej interesów i spraw. Taką konstatację potwierdzają wszystkie okoliczności w sprawie, dlatego też zdaniem sądu nie sposób uznać, że B. B. (1) powinna odpowiadać za zobowiązania spółki powstałe w okresie od grudnia 2012 r. do marca 2016 r. Sąd dał wiarę odwołującej, że na skutek separacji, rozpadu małżeństwa oraz złożenia przez nią pozwu o rozwód i o ustalenie rozdzielenia majątkowej małżeńskiej pomiędzy O. B. a B. B. (1) w 2012 r. nie miała ona żadnych realnych możliwości uczestniczenia w jakikolwiek sposób w prowadzeniu spraw spółki. W tych okolicznościach należało uznać, że odwołująca B. B. (1) nie odpowiada za zobowiązania spółki powstałe w spornym okresie od grudnia 2012 r. do marca 2016 r.

W związku z powyższym sąd orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 2 i dokonał stosownie zmiany decyzji, zgodnie z pkt I sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego sąd rozstrzygnął w pkt III wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. Wartość przedmiotu sporu w rozpatrywanej sprawie dotyczącej decyzji organu rentowego Nr (...) wynosiła 216 970,42 zł. Odwołującą należy natomiast uznać za stronę wygrywającą postępowanie w całości. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego, ustalona została na podstawie obowiązującego w dacie wszczęcia postępowania (luty 2019 r.) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015r., poz. 1800) i powinna wynieść 10.800 zł (§ 2 pkt. 7 rozporządzenia). W związku z powyższym, sąd zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz B. B. (1) 10 800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W odniesieniu do odwołania O. B. sąd zważył, że nie zasługiwało ono na uwzględnienie, ponieważ w odwołaniu nie zostały zawarte żadne argumenty podważające słuszność zaskarżonej decyzji z 8 stycznia 2019 r. nr(...), na mocy której organ rentowy stwierdził, że O. B. jako (...) S.C. B. O., B. B. (2) z siedzibą w W. ponosi odpowiedzialność solidarną ze spółką i (...) za niezrealizowane wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zobowiązania tej spółki z powyższego tytułu.

W niniejszej sprawie okolicznością bezsporną był fakt, że O. B. w spornym okresie objętym decyzją organu rentowego z dnia 8 stycznia 2019 r. nr (...), był współnikiem spółki cywilnej S I (...) S. C. (...), B. B. (2) i prowadził jej działalność, zatrudniał pracowników, podejmował wszelkie decyzje dotyczące działalności spółki, a w szczególności zajmował się płatnościami, w tym płatnościami należności składkowych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. W tym celu korzystał z usług biura (...) S.C. Sąd miał na uwadze, że odwołujący O. B. nie kwestionował własnej odpowiedzialności za zobowiązania względem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Odwołujący O. B. kwestionował jedynie wysokość zaległości składkowych wynikających z zaskarżonej decyzji organu rentowego, podnosząc, że organ rentowy dokonywał nieprawidłowych rozliczeń wpłat, a za okres 2002-2005, organ rentowy nie powinien naliczać składek, bowiem odwołujący w tym czasie byli zatrudnieni na podstawie umowy o pracę w spółce (...) sp. z o.o. Tych okoliczności, odwołujący nie udowodnił, mimo iż to na nim spoczywał obowiązek odwodnienia faktu, że posiadał inny tytuł do ubezpieczenia - w toku sprawy nie zostały przedłożone jakiegokolwiek dokumenty na tę okoliczność. Ponadto sąd miał na uwadze, że odwołujący zarówno w odwołaniu i w toku sprawy odnosił się do okresu wcześniejszego, niż ten objęty zaskarżoną decyzją. Zaś przedmiot sporu zakreślała zaskarżona decyzja organu rentowego, która zakresem obejmowała zaległości składkowe dotyczące okresu od grudnia 2012 r. do marca 2016 r. Niemniej jednak zarzuty O. B. dotyczące wysokości należności nie zostały przez sąd uwzględnione. Przynajmniej w zakresie treści opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości nie potwierdziły się zarzuty, które O. B. podnosił w zakresie sposobu oskładkowania współników spółki cywilnej, to oskładkowanie wynikało z tego że B. B. (1) i O. B. byli zatrudnieni na podstawie umowy o pracę i mieli inny tytuł ubezpieczenia, ale ten tytuł nie był skuteczny, gdyż oboje nie uzyskiwali dochodów, które przewyższałyby wysokość wynagrodzenia minimalnego, a to wyłącza, w ocenie sądu, możliwość zwolnienia odwołujących z obowiązku uiszczenia składek z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Sąd w tym zakresie w całości podzielił wnioski opinii biegłego sądowego, zgodnie z którymi skoro odwołujący z tytułu zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. otrzymywali wynagrodzenie niższe od kwoty minimalnego wynagrodzenia, w związku z tym nie zostały spełnione ustawowe warunki umożliwiające podleganie z tytułu prowadzonej działalności wyłącznie ubezpieczeniu zdrowotnemu. To oznacza, że w okresie od stycznia 2000 r. do lipca 2005 r. podlegali obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej i za ten okres istniał obowiązek opłacania należnych składek na podstawie art. 9 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Dlatego też skoro działalność była prowadzona, a ww. podlegali w okresie od stycznia 2000 r. do lipca 2005 r. podlegali obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym to obowiązek ten miał odzwierciedlenie na bieżąco w składanych deklaracjach rozliczeniowych. W tym zakresie sąd miał również na uwadze wnioski końcowe opinii biegłego, zgodnie z którymi zadłużenie wskazane w zaskarżonych decyzjach za okres od 12/2013r.-04/2016r. oraz za 12/2016 r. i za 3/2017 r. istnieje we wskazanej w tych decyzjach wysokości. (...) S. C. B. O., B. B. (2) posiadała zaległości składkowe w wysokości określonej w zaskarżonej decyzji za okres od grudnia 2012 r. do kwietnia 2016 r. oraz za miesiące grudzień 2016 r. i za marzec 2017 r., a odwołujący był w tym okresie współnikiem spółki, to odpowiada za

te zaległości. Odpowiedzialność za nieuiszczone składki na ubezpieczenia społeczne kreują cytowane powyżej przepisy art. 115 § 1 i § 2 Ordynacji podatkowej, a jest to zawsze odpowiedzialność solidarna wspólników ze spółką.

Sąd w pełni podziela pogląd prawny wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z 21 stycznia 2013 r., sygn. akt II UK 160/12, który wskazał, że egzekucja należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i na ubezpieczenie zdrowotne powstałych w związku z działalnością spółki cywilnej może być prowadzona wobec wspólników spółki cywilnej bez wcześniejszego stwierdzenia bezskuteczności egzekucji z majątku podatnika, o którym mowa w art. 108 § 4 Ordynacji podatkowej. Jak wskazał Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 108 § 4 Ordynacji podatkowej egzekucja zobowiązania wynikającego z decyzji o odpowiedzialności podatkowej osoby trzeciej może być wszczęta dopiero wówczas, gdy egzekucja z majątku podatnika okazała się w całości lub w części bezskuteczna. Wskazana regulacja nie znajduje jednak zastosowania do należności z tytułu składek wspólników spółki cywilnej. Sąd Najwyższy powołał stanowisko wyrażone w wyrokach: z 17 lipca 2007 r. (sygn. akt II UK 278/06, OSNP rok 2008, nr 17-18, poz. 268) oraz z 20 marca 2009 r. (sygn. akt II UK 304/08), że spółka cywilna, będąca umową tworzącą stosunek prawny powstający ze zobowiązania do wspólnego działania w celu osiągnięcia zamierzonego celu gospodarczego, nie jest - jako instytucja prawa zobowiązań - wyposażona w podmiotowość prawną (por. uchwały siedmiu sędziów Sądu Najwyższego: z 28 stycznia 1993 r., sygn. akt III CZP 168/92, OSNCP rok 1993, Nr 6, poz. 106, z 31 marca 1993 r., sygn. akt III CZP 176/92, OSNCP rok 1993, nr 10, poz. 171 oraz z 21 czerwca 1996 r., sygn. akt III CZP 111/95, OSNC rok 1996, nr 5, poz. 63 i sprostowanie OSNC rok 1996, nr 7-8, str. 134). Nie może więc „oddzielić się” od wspólników i samodzielnie „stać się właścicielem majątku”, w związku z czym to, co jest określane „majątkiem spółki”, jest w rzeczywistości majątkiem jej wspólników, odrębnym od ich majątków osobistych. Także w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej art. 2 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej, oraz art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, wspólnicy, a nie spółka są przedsiębiorcami w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. W konsekwencji zobowiązania związane z prowadzeniem działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej nie są zobowiązaniami spółki, lecz zobowiązaniami wspólników (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 kwietnia 1997 r., sygn. akt II UKN 54/97, OSNAPiUS rok 1998, nr 3, poz. 94). Odpowiedzialność wspólników spółki cywilnej za zobowiązania z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, a także na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i ubezpieczenie zdrowotne (zob. art. 115 Ordynacji podatkowej w związku z art. 32 oraz art. 31 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych uchwałą Sądu Najwyższego z 4 czerwca 2008 r., sygn. akt II UZP 3/08, OSNP rok 2009, nr 11-12, poz. 148; uchwałą Sądu Najwyższego w składzie 7 sędziów z 15 października 2009 r., sygn. akt II UZP 3/09, OSNP rok 2010, nr 13-14, poz. 165, Biul. SN rok 2009, nr 10, poz. 28, M.P.Pr. 555) wynikające z zatrudniania pracowników w związku z prowadzeniem działalności kształtuje się na zasadach określonych w art. 115 Ordynacji podatkowej, co powoduje, że egzekucja prowadzona jest do majątku odpowiedzialnych solidarnie wspólników (art. 91 Ordynacji podatkowej w związku z art. 864 i 366 § 1 k.c.).

Z istoty spółki cywilnej wynika, że egzekucja zmierzająca do zaspokojenia zobowiązań spółki prowadzona jest z majątku wspólników: wspólnego i osobistego. Nie zaprzecza temu posłużenie się przez ustawodawcę w art. 864 k.c. sformułowaniem „zobowiązania spółki”, które mogłoby sugerować istnienie długu na majątku spółki, gdyż spółka cywilna nie ma „własnego” wyodrębnionego majątku, nie może więc chodzić o zobowiązania spółki, lecz o zobowiązania wspólników związane z działalnością spółki.

Ponadto należy zwrócić uwagę, że art. 115 § 1 i § 2 Ordynacji podatkowej nie zawiera żadnych przesłanek egzoneracyjnych. Cytowany powyżej przepis art. 115 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa ustanawia jedynie zasadę solidarnej odpowiedzialności wspólnika m.in. spółki cywilnej oraz samej spółki i pozostałych wspólników. W przeciwieństwie do odpowiedzialności członków zarządu spółek kapitałowych, przewidzianej w art. 116 tej ustawy, przesłanką tej odpowiedzialności nie jest zatem bezskuteczność egzekucji w stosunku do podatnika (płatnika składek).

W niniejszej sprawie, jak już zostało stwierdzone i jest to zarazem okoliczność bezsporna, że ubezpieczony O. B. był wspólnikiem spółki cywilnej w okresie objętym zaskarżoną decyzją. Odpowiada zatem za zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne. A na podstawie art. 107 § 2 pkt 2 Ordynacji podatkowej, stosowanego z mocy art. 31 ustawy

o systemie ubezpieczeń społecznych, odwołujący odpowiada również za odsetki za zwłokę od zaległości składkowych. W ocenie sądu, decyzja organu rentowego jest zatem prawidłowa i zgodna z prawem.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i rozważania, sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami, orzekł jak w pkt II wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego sąd rozstrzygnął w pkt IV wyroku na podstawie art. 98 k.p.c. Wartość przedmiotu sporu w rozpatrywanej sprawie dotyczącej decyzji organu rentowego Nr (...) wynosiła 225 618,53 zł. Odwołującego należy natomiast uznać za stronę przegrywającą postępowanie w całości. Wysokość kosztów zastępstwa procesowego, ustalona została na podstawie obowiązującego w dacie wszczęcia postępowania (luty 2019r.) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265) i powinna wynieść 10 800 zł (§ 2 pkt. 7 rozporządzenia). W związku z powyższym, sąd zasądził od O. B. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. 10 800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.